Malene Bach og
Bertelsen & Scheving Arkitekter ApS

TRANSFORMATION

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet

Indhold

4 En sympatisk kontormaskine
Jens Bertelsen

6 Det anerkendende princip
Jens Bertelsen

8 De tre personligheder

14 Det integrerede kunstprojekt
Malene Bach

20 Den vilde

30 Den udadvendte

38 Den fredede

44 Eventyret i Stormgade
Steen Høyer

Før transformationen

En sympatisk kontormaskine

af Jens Bertelsen

I moderne arkitektur er funktionaliteten altid i førersædet for at skabe rammerne om en velfungerende hverdag. I den historiske arkitektur slører stilarterne og pynten på gesimsen ofte det funktionelle billede, men tit besidder disse bygninger en funktionel stramhed, der kan hentes frem, hvis man undersøger det oprindelige formål og de funktionelle krav. Det forudsætter, at man tager bygningerne bogstaveligt.
Sådan er det med de tre ejendomme, som huser Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet i Stormgade nr. 2, 4 og 6. De tre ejendomme har hver deres funktionelle oprindelse, og det har vi udnyttet maksimalt i den måde, bygningerne er blevet behandlet på. I Stormgade 2 åbnes etagerne inden for den eksisterende struktur. I Stormgade 4 ryddes etagerne til åbne planer, mens Stormgade 6 er fredet og derfor blot blevet renset ind til husets oprindelige hovedstruktur med enkle "stuer" i borgerhuset. Nyindretningen giver "frisk luft" på alle etagerne i alle tre huse.

Et moderne kontormiljø

Målet var at skabe et behageligt indeklima: at de akustiske forhold er tøjlet, og at rummene er varierede.
Med nyindretningen af de tre ejendomme i Stormgade kan huset så meget mere, end det kunne før, at det vil opleves som et levende og varieret hus: mere cykelparkering i kælderen, nyt motionsrum mod gården, stor åbenplanreception, mødecenter mod Frederiksholms Kanal, varieret forløb af åbenplankontorer og traditionelle, lukkede kontorer. Alle unødvendige skillevægge er fjernet, så der er gennemlyste rum til de uformelle møder rundt i huset. Kontormaskinen er blevet sympatisk.

Det anerkendende princip

af Jens Bertelsen

Ethvert transformationsprojekts første udfordring er at se, forstå og acceptere de eksisterende forhold. Dernæst at finde de muligheder og sætte de grænser, hvor den forandring, der ønskes, enten må respektere det eksisterende eller kan gå hårdt til den, fordi de arkitektoniske værdier ikke er store nok. Vi kalder det for at arbejde med et anerkendende princip.

En anerkendende tilgang til transformationsopgaver betyder først og fremmest, at vi anerkender historien, arkitekten, de arkitektoniske og rumlige kvaliteter og den oprindelige idé.
Dernæst anerkender vi, at en bygning ofte har undergået en lang række ændringer, tilpasninger og udvidelser for at imødekomme skiftende tiders funktionskrav. Samtidig skal vi være opmærksomme på enhver tidsperiodes modeskift, for meget er gennem tiden bygget om for at tilfredsstille skift i mode eller nye funktioner. Enhver ændring er ikke nødvendigvis af det onde, men kan have forbedret en bygning, hvorfor det er vigtigt også at anerkende forandringens historie, arkitekt(erne) og de arkitektoniske og rumlige kvaliteter. Det handler om at se og opleve det, der nu engang er bevaret.
Endelig anerkender vi den hverdag og de mennesker, der bruger og ejer det fredede og det bevaringsværdige, og er derfor lydhøre over for kritik af, krav og ønsker til det historiske.
Samlet set handler det anerkendende princip om at finde ind til kernen i den oprindelige idé – hvis den vel at mærke findes – samtidig med at vi "hjælper" det bevaringsværdige eller det fredede byggeri med at imødekomme hverdagens krav. Der er tale om en kritisk, balanceret syntese af det oprindelige og det fremtidige, hvor fredningsværdierne og de kunstneriske værdier ikke svækkes, men styrkes og lever videre.

Sådan har vi arbejdet i Stormgade med de tre forskellige huse.

De tre personligheder

Den fredede

Stormgade 6 er bygget i 1831 som borgerhus og forhøjet i 1851-52 og fredet. Det betyder, at den oprindelige ruminddeling skulle bevares. Derfor fremstår netop den bygning stadig klassisk i sin rumindretning, og her findes der eksempelvis individuelle kontorer.
Gangene på hver etage har fået en kraftigere mørk nuance, som smukt indrammer de bevarede relieffer. Kontorerne holdes i lysere nuancer, så de fremstår mere åbne.

Den vilde

Stormgade 4 er bygget i 1906 som en lagerbygning, hvorfor etagedækkene var gennemgående, og hver etage kunne ryddes fra gade til gård og derved skabe gennemlyste rum. Den fleksibilitet har vi anvendt til at skabe en ny trappe, som bliver den nye fælles hovedvej op gennem bygningen. Her er farverne koncentreret skulpturelt på det gennemgående trappeobjekt.

Den udadvendte

Stormgade 2 er et bevaringsværdigt borgerhus, bygget i 1854-55. Her har vi kunnet gøre lidt mere end i fredede bygninger. De oprindelige mindre rum er således kun bevaret på ministeretagen, mens resten af huset er åbnet så meget som muligt, men stadig med individuelle kontorer.
Ministerkontorerne er beriget med en række af farvede rum, der i forlængelse af hinanden giver en kromatisk takt – en suite.

1. sal

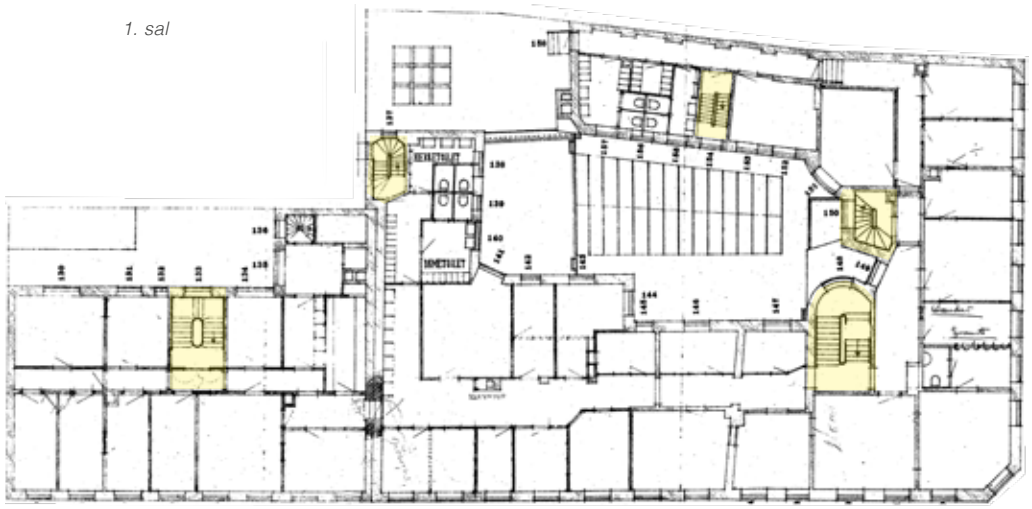

stue

Stormgade 2, 4 og 6 før transformationen med tidligere adgangsveje markeret

1. sal

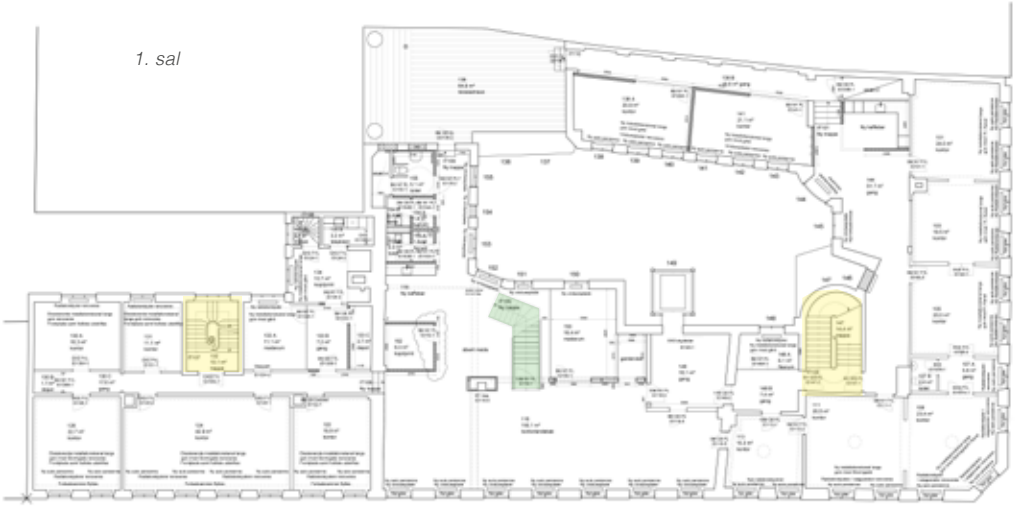

stue

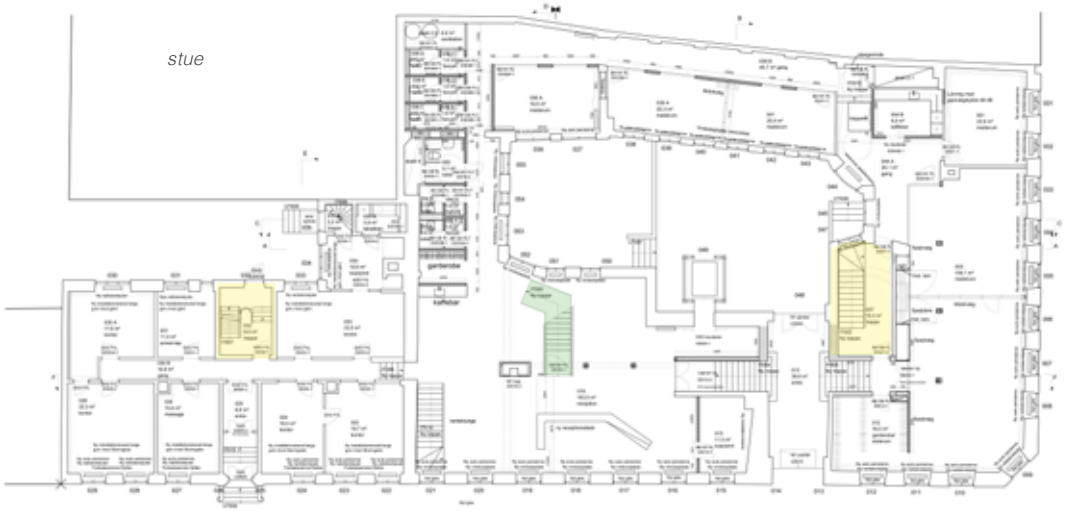

Stormgade 2, 4 og 6 efter transformationen med nye adgangsveje markeret

Stormgade 4 under transformationen

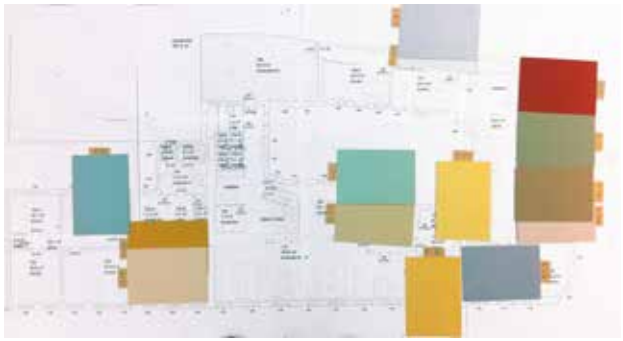

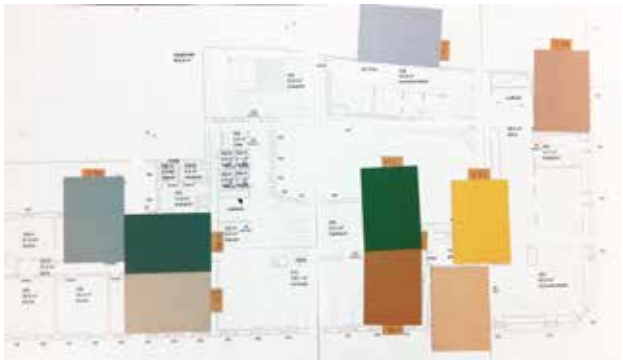

I opgaven fra Bygningsstyrelsen, bygherre og Bertelsen og Scheving Arkitekter ApS, Kongelig Bygningsinspektør, blev der lagt vægt på ønsket om en markant og gennemgående kunstnerisk farvesætning af de tre sammenhængende bygninger fra tre forskellige perioder.
Da der ikke var noget tilgængeligt oprindeligt farvemateriale at hente i bygningerne, som jeg syntes at kunne arbejde videre med, så jeg mig om efter en vedkommende kontekstuel forbindelse, som Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets bygninger kunne relateres til.
Beliggenheden ved Slotsholmen med en smuk udsigt over Bindesbølls bygning, Thorvaldsens Museum, samt Ridebanen, Frederiksholms Kanal og Gl. Strand, trækker et stykke dansk arkitekturhistorie med sig. Da udsigten langs Stormgade ellers udgøres af Nationalmuseets grå dominante facade og på den anden side gården, tiltrækkes ens blik af vuet, rummet og farverne mod Slotsholmen, og man får lyst til at trække det med ind i denne bygning.
Jeg valgte derfor med farvesætningen og den hele integrerede udsmykning at gribe fat i Bindesbølls generøse arkitektur fra midten af 1800-tallet, Thorvaldsens Museum, der karakteriseres ved farverige og geometrisk ornamenterede rum. Dette blev temaet og udgangspunktet for mit kunstneriske arbejde i Stormgade 2-6: at etablere en kontekstuel forbindelse gennem et stykke dansk kulturhistorie, der peger på en kunstnerisk tilgang til arkitekturen.

Det integrerede kunstprojekt

af Malene Bach

Udsigt fra et af ministerkontorerne over Thorvaldsens Museum og Slotsholmen

Thorvaldsens Museum

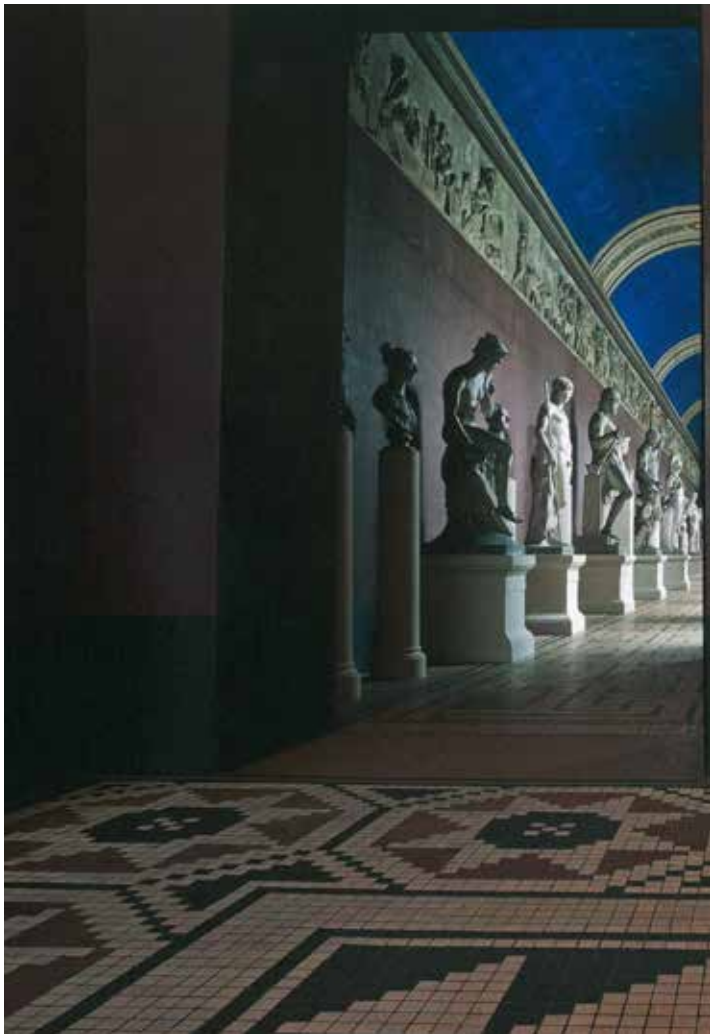

Modstående side:
Arbejdet med farveskalaen
Herunder:
De lange lyddæmpende løbere er alle ens ornamenteret med en bearbejdning af et klassisk kendt gulvmønster, med forskellige farvekompositioner på hver etage

Det gennemgående trappeobjekt op gennem nr. 4 er en del af en bemalet geometrisk farvekomposition, der udspringer af trappeobjektets geometri og anvender farver fra de respektive etager. Bemalingen understreger formen, og det samlede udtryk fremstår, som er geometrisk form og farve tænkt sammen.
Det samlede integrerede kunstprojekt er udviklet og disponeret af billedkunstner Malene Bach i dialog med arkitekt Jens Bertelsen. Det opleves, i sin helhed, i bevægelsen gennem bygningerne.

Den vilde

I fortsættelse af inspirationen fra Thorvaldsens Museum inviterede projektet, ud over farvesætningen, også til at arbejde med geometrisk ornamentik på vægge og gulve. Med folie på glasvægge dannedes dynamiske og varierende kompositioner ud fra enkle geometriske principper.
I konferencesalen er den ene langvæg beklædt med spejle. Som en udvidelse af rummet og som en reference til gamle festsale. For at forstyrre den profane og direkte oversættelse af virkeligheden i spejlet er hele langvæggen bemalet med et geometrisk mønster i en dertil udviklet perlemorslak, der fremhæver lysafkastet. Således opstår der også endnu mere rumlighed i spejlfladen.

Den udadvendte

Da dele af bygningerne i Stormgade 2-6 er fredede og i øvrigt bærer byggeperiodernes præg, fandt jeg det vigtigt, at den nye farvesætning lå i naturlig forlængelse af en klassisk måde at farvesætte rum og bygninger på – både i nuancerne og kompositionen. Denne klassiske form skal ikke forveksles med en konserverende tilgang, det handlede ikke om at gøre noget 'historisk korrekt', men at etablere en ny sammenhæng mellem de tre bygninger, deres anvendelse og beliggenhed. For samtidig skulle farvesætningen hænge sammen med moderniseringen og imødekomme et kontemporært udtryk. Farvepaletten blev udviklet ud fra nogle gamle serier af farveprøver fra Københavns Malerlaug. Disse blev scannet og justeret i forhold til de enkelte rum. Som min konsulent vedrørende farver i gamle bygninger og malersagkyndig inddrog jeg Sten Valling, Byens Farve, som har stor erfaring med farver og maling i fredede bygninger. Det virkede oplagt at vælge miljørigtige og ældre typer malinger, da en del af Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets formål er at appellere til miljørigtigt byggeri.

Den fredede

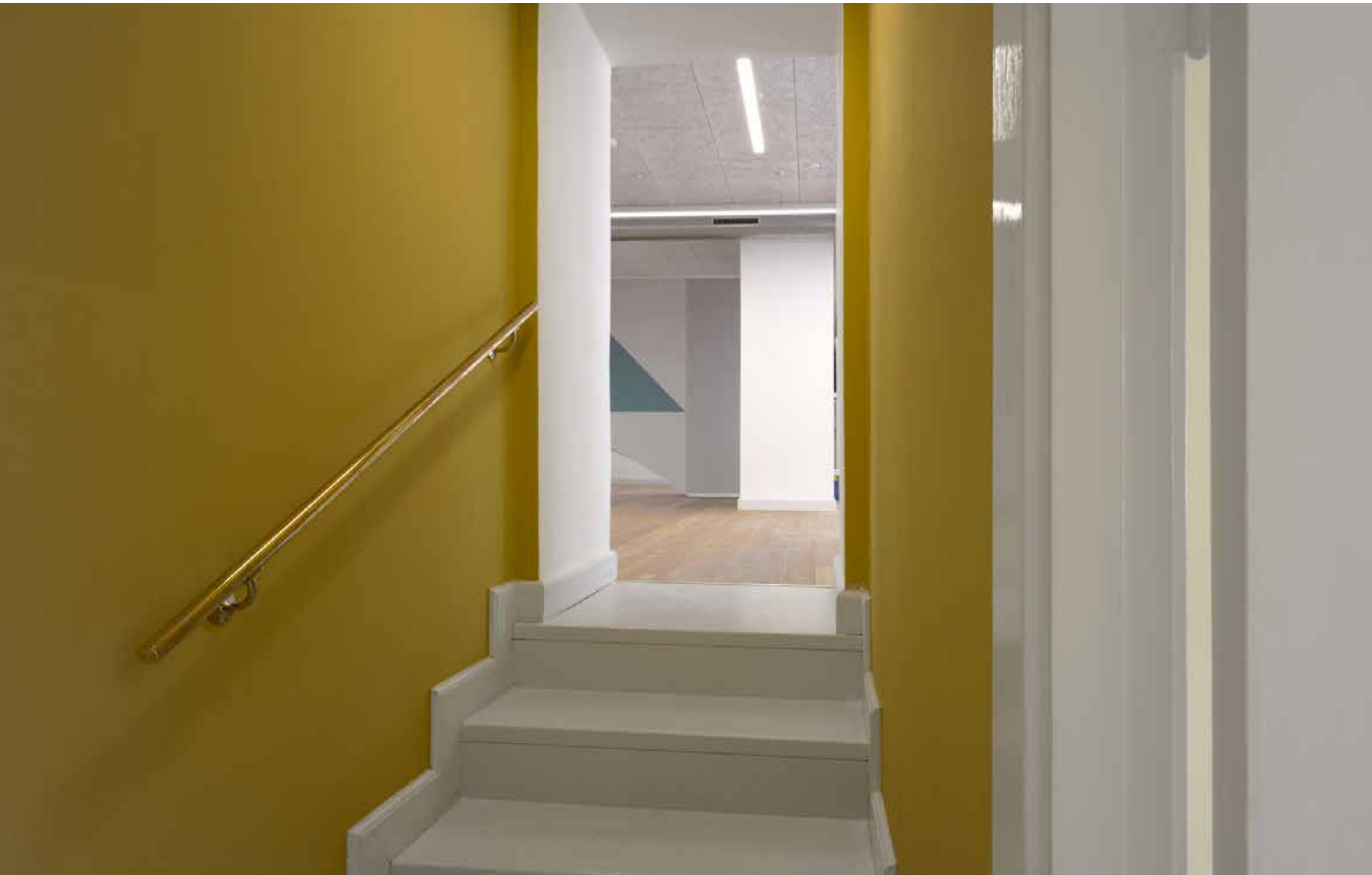

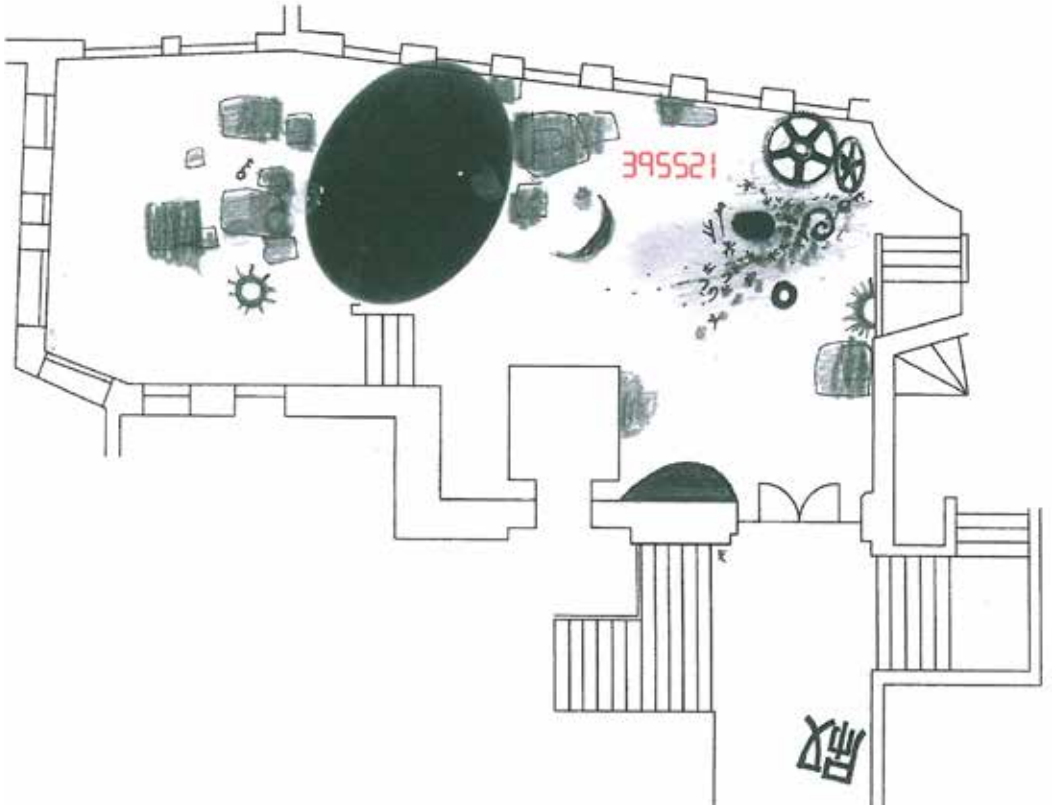

Eventyret i Stormgade

af Steen Høyer

"Eventyret, gårdprojekt til Ministeriet for Familie og Forbrug, for Slots- & Ejendomsstyrelsen, 2006. I samarbejde med arkitekt Signe Høyer Frederiksen.

a. Gårdrummet signalerer forventning og tid med en digital nedtælling af en ruinøs byggeplads med hvide, lysende glaselementer, sandstensfragmenter, skærver, vedbend og gyldne spor af en anderledes verden. Et spil om tiden, historien, forventningen og håbet."

- Steen Høyer, 2006

Steen Høyer har ændret den kunstneriske bearbejdning af gården, der er blevet justeret og tilføjet nye elementer, og andre er forsvundet. En stor aluminiumsplade står nu på skrå op ad en af væggene og trækker glimt af himmellys ned i gården. Der er kommet vægbelysning, stole at sidde på, og det grønne er trukket op ad væggene enkelte steder med det formål, at gården fremover bliver frodig og grøn at se på.

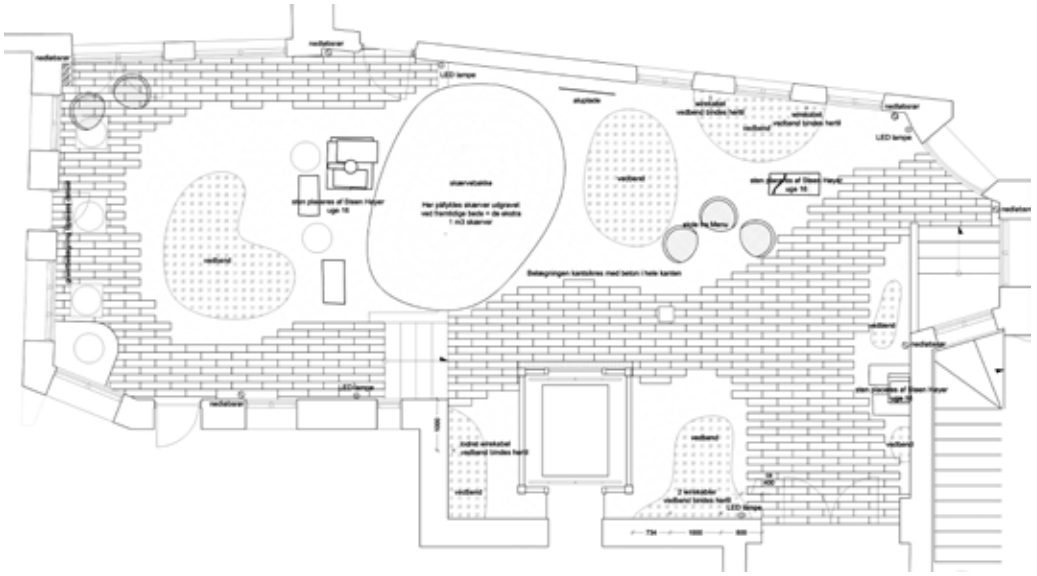

© 2015
Malene Bach og Bertelsen & Scheving Arkitekter ApS

foto/ Jens Lindhe, www.jenslindhe.dk og
Bertelsen & Scheving Arkitekter ApS
tilrettelæggelse/ Bertelsen & Scheving Arkitekter ApS
tryk/ Frydenberg A/S.

MALENE BACH

Malene Bach
www.malenebach.dk
mail@malenebach.dk
Tel: +45 26377676
Grønnemose Allé 21A
DK-2400 København NV

BERTELSEN & SCHEVING

Bertelsen & Scheving Arkitekter ApS
www.bsarkitekter.dk
jens@bsarkitekter.dk
Tel: +45 35874740 / +45 20550338
St. Kongensgade 59A, 2.
DK-1264 København K